

ПРОГРАМА

поводження з твердими побутовими відходами відходами на території Баштанської об'єднаної територіальної громади на 2021-2025 роки.

РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Програма поводження з твердими побутовими відходами на території ради на період до 2025 року (далі – Програма) розроблена з необхідністю поліпшення стану благоустрою населених пунктів, охорони навколишнього природного середовища, санітарного та епідеміологічного благополуччя населення, створення ефективної системи управління у сфері поводження з відходами та метою реалізації невідкладних і перспективних заходів щодо збору, видалення, знешкодження, утилізації твердих побутових відходів (далі – побутові відходи) на основі сучасного вітчизняного та світового досвіду, правової, нормативної, техніко-економічної системи поводження з відходами.

Ця Програма спрямована на поліпшення стану благоустрою території ради, охорони навколишнього природного середовища, санітарного та епідеміологічного благополуччя населення, створення умов для залучення коштів бюджетів усіх рівнів, інвестиційних та кредитних ресурсів.

1.2. Правовою основою Програми є Закони України:

„Про місцеве самоврядування в Україні”;

„Про благоустрій населених пунктів”;

„Про охорону навколишнього середовища”;

„Про відходи”;

„Про охорону атмосферного повітря”;

„Про житлово-комунальні послуги”;

„Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення”;

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2017 року №820-р «Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року»

Постанова Кабінету Міністрів України від 27 березня 2019 року №318 „Правила надання послуг з поводження з побутовими відходами”;

«Схема санітарного очищення м.Баштанка»;

«Санітарно-технічний паспорт полігону твердих побутових відходів м.Баштанка Миколаївської області».

РОЗДІЛ II. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНОГО СТАНУ СФЕРИ ПОВОДЖЕННЯ З ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ

В місті Баштанка послуги із санітарного очищення отримують 84 відсотки населення, а в сільській місцевості такі послуги взагалі не надаються. Населення змушене позбавлятися побутових відходів, внаслідок

чого у балках, ярах, долинах річок утворюються стихійні сміттєзвалища, що забруднюють ґрунти та водні об'єкти.

Серед усіх видів утворення відходів найбільший відсоток становлять тверді побутові відходи, від стану поводження з якими залежить екологічна безпека, благоустрій населених пунктів, здоров'я та благополуччя населення. Отже, ступінь надання населенню планово-регулярних послуг щодо збирання, транспортування та утилізації відходів є певним показником рівня життя громадян.

Основні причини розриву між прогресуючим накопиченням відходів і заходами, які повинні спрямовуватись на забезпечення споживачів якісними послугами для зменшення негативного впливу на довкілля є:

1. Недосконалість місцевих нормативно-правових актів, які б зобов'язували мешканців будинків приватного сектору, підприємств та установ різних форм власності укладати угоди з перевізниками на вивезення побутових відходів.

2. Невідповідність вимогам сьогодення фінансового стану галузі, який залежить від збалансованості таких основних складових:

- рівня відшкодування фактичних витрат на вивіз побутових відходів для груп споживачів;

- повноти бюджетної частки фінансування, яка повинна спрямовуватись на технічне переоснащення комунальних підприємств, будівництво нових полігонів та сміттєзвалищ, придбання нової техніки і обладнання, компенсацію різниці між діючими тарифами і фактичними витратами для підприємств, які працюють у сфері поводження з побутовими відходами, незалежно від форми власності, компенсацію у межах видатків на благоустрій населених пунктів, робіт з прибирання місць загального користування (вулиць, парків тощо).

3. Низький рівень матеріально-технічної бази комунальних підприємств.

Збирання та вивезення побутових відходів на території об'єднаної територіальної громади здійснює КП „Добробут”, яке має три сміттєвози придбані у 2015-2017 роках. Для забезпечення вивезення побутових відходів, відповідно до «Схеми санітарного очищення м.Баштанка» необхідно 7 одиниць спеціалізованого транспорту.

4. Дефіцит контейнерного парку для якісного збирання побутових відходів, в тому числі роздільним способом та дотримання чистоти на ділянках їх розміщення.

Об'єктами утворення побутових відходів є співвласники 62 багатоквартирних будинків, мешканці одноквартирних будинків, 108 підприємств, установ, організацій та 160 підприємств торгівлі, ресторанного господарства, підприємств у сфері послуг. Основні обсяги побутового сміття утворюються в житловому фонді. На початок 2020 року житловий фонд ОТГ становить 7330 будинки. Житловий фонд багатоквартирних будинків становить 62 одиниці, всі вони охоплені централізованим вивозом твердих побутових відходів. Договори на вивезення твердих побутових відходів заключені з 28% домоволодінь м.Баштанка, договори з мешканцями інших населених пунктів громади практично відсутні.

За умови щоденного вивезення побутових відходів у м.Баштанка необхідно встановити 248 штук контейнерів об'ємом 0,75м³ на 180 контейнерних майданчиках, ще 250 контейнерів необхідно встановити в населених пунктах ОТГ.

З урахуванням впровадження системи роздільного збору побутових відходів з охопленням приватного сектору, розвитку окремого збирання відходів на об'єктах соціальної сфери, перш за все у навчальних закладах, установах охорони здоров'я, орієнтовна потреба контейнерного парку місткістю 0,75 м³ становить 1500 одиниць, за умови переходу на євроконтейнери місткістю 1,1 м³ кількість зменшиться.

Одним із першочергових завдань у сфері поводження з побутовими відходами є зменшення обсягів їх захоронення на полігонах та сміттєзвалищах за рахунок впровадження сучасних методів і технологій із сортування, переробки та утилізації побутових відходів.

Впровадження роздільного збирання побутових відходів повинно спрацьовувати на зменшення обсягів сміття до 30-40 відсотків, продовження терміну експлуатації існуючих полігонів, скорочення площ землевідводу під перспективне будівництво.

За морфологічним складом структура побутових відходів налічує:

- поліетилен – 24%
- деревина – 5%
- будівельні відходи – 10%
- гума, текстиль – 10%
- папір, картон – 10%
- вуличний змет, листя – 34%
- харчові відходи – 3%
- інші відходи – 4%

Технічно роздільне збирання передбачає встановлення біля будинків замість одного контейнера, як мінімум трьох: один — для ресурсоцінних відходів — пакетів, паперу, інший — для органічних відходів, ще один для металу, тощо.

Сьогодні в місті на міському сміттєзвалищі проводиться часткове сортування твердих побутових відходів. За умови будівництва сміттєпереробного заводу, планується встановити ще два пункти по сортуванню твердих побутових відходів в м.Баштанка з метою їх відправлення для переробки на завод.

5. Недосконалість структури санітарного очищення на території ради та небезпечний вплив на довкілля існуючих полігонів та сміттєзвалищ.

Внаслідок відсутності стовідсоткового охоплення потенційних джерел утворення побутових відходів спостерігається невідповідність між офіційними обсягами захоронення побутових відходів на сміттєзвалищах та розрахунковими показниками.

Тільки з розрахунку на середньорічну норму утворення побутових відходів на одного мешканця реальний обсяг утворення побутових відходів в 1,5 рази перевищує показники офіційної статистики з їх захоронення.

Внаслідок цього щорічно утворюється значна кількість стихійних сміттєзвалищ.

Наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10 січня 2006 року № 7 затверджено Норми утворення твердих побутових відходів для населених пунктів України.

Нормативні показники утворення побутових відходів не приведені у відповідність з вищевказаним наказом у зв'язку з недостатнім рівнем

охоплення споживачів договірними відносинами на вивіз побутових відходів, фрагментарністю схем санітарного очищення. Відсутність чітких взаємодій з органами охорони навколишнього природного середовища не забезпечує достатнього контролю за санітарним станом територій.

Всього на території міста налічується 1 сміттєзвалище, загальною площею 9 гектарів.

На сміттєзвалище, розташоване біля м.Баштанка, щороку вивозиться близько 8300 м³ побутових відходів. Зазначене сміттєзвалище площею 9 га проєктною потужністю 200 тис.м³, має рівень заповнення, який становить 40 відсотків. Полігон частково освітлено, є під'їзна дорога та дорога по самому полігону, створено захисну смугу, частково огорожено. Експлуатацію та обслуговування полігону забезпечує комунальне підприємство КП „Добробут”. Полігон обслуговує бульдозер. Встановлено пункт по частковому сортуванню твердих побутових відходів. Санітарно-технічний паспорт полігону твердих побутових відходів розроблено у 2017 році.

Особливу небезпеку для міста становлять небезпечні відходи, в тому числі медичних закладів, а також гербіциди, пестициди, різноманітні отрутохімікати, відходи виробництв харчової і переробної промисловості. Не менш серйозно постають проблеми, пов'язані з утилізацією птиці внаслідок пташиного грипу, знищення трупів загиблих тварин.

Суттєву долю на полігоні в усьому обсязі відходів займають будівельні відходи. Із розширенням ремонтних робіт різко посилиться проблема утилізації та захоронення будівельних відходів.

Ефективне вирішення комплексу питань, пов'язаних з поводженням з побутовими відходами повинно базуватись на визначенні основних пріоритетів і напрямів з урахуванням специфічних особливостей кожного населеного пункту, поєднанні інтересів та зусиль органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування, утворювачів відходів, перевізників і контролюючих органів.

Враховуючи європейський досвід вирішення питань поводження з побутовими відходами, а також діючу законодавчу базу, принципи поводження з твердими побутовими відходами повинні полягати у максимальному поверненні до виробничого циклу вторинної сировини і тільки в разі неможливості їх застосування підлягати видаленню.

РОЗДІЛ III. МЕТА І ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ПРОГРАМИ

Метою Програми є координація дій усіх гілок влади, суб'єктів господарювання та активізація населення для створення умов, що сприятимуть забезпеченню повного збирання, перевезення, знешкодження та захоронення побутових відходів, проведенню комплексної оцінки екологічного стану сміттєзвалищ із залученням фахівців відповідних галузей, впровадженню нових та розширенню і модернізації діючих потужностей, впорядкуванню, облаштуванню та узаконенню існуючих сміттєзвалищ, обмеженню їх шкідливого впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я людини, створення ефективної системи управління у сфері поводження з побутовими відходами.

Для досягнення цієї мети передбачається розв'язати такі основні завдання:

- зменшити обсяги захоронення побутових відходів шляхом впровадження нових сучасних високоефективних методів їх збирання, перевезення, зберігання, переробки, утилізації та знешкодження;
- реформувати систему санітарного очищення;
- здійснити облаштування контейнерних майданчиків, оновлення контейнерного господарства та парку сміттєвозів;
- впровадити роздільне збирання побутових відходів;
- здійснити модернізацію діючих полігонів з метою захоронення відходів,
- створити умови для ефективного використання ресурсоцінних компонентів.

РОЗДІЛ IV. ШЛЯХИ І СПОСОБИ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМ

Визначені завдання Програми передбачається розв'язати шляхом вжиття організаційних заходів щодо:

- розроблення схем санітарної очистки населених пунктів;
- затвердження в усіх населених пунктах норм накопичення побутових відходів;
- стовідсоткового охоплення абонентів в м.Баштанка та населених пунктів ОТГ договорами на вивезення побутових відходів;
- затвердження місцевих Правил благоустрою, санітарного утримання територій, забезпечення чистоти і порядку;
- закріплення територій населених пунктів за суб'єктами господарювання і визначення відповідальних за належний санітарний стан підпорядкованих територій;
- удосконалення тарифної політики в питаннях поводження з побутовими відходами;
- вдосконалення статистичної звітності;
- організації роздільного збирання відходів у місцях їх утворення та постачання на сортувальну лінію;
- вилучення корисних компонентів побутових відходів як вторинної сировини;
- застосування компостування органічної частини побутових відходів, піролізу та інших способів утилізації;
- організації збирання, перероблення та утилізації великогабаритних і будівельних відходів тощо;
- впровадження системи моніторингу за звалищами та навколишньою територією як у процесі експлуатації об'єктів, так і після їх закриття;
- проведення освітньо-виховних заходів у сфері поводження з відходами для населення.

РОЗДІЛ V. ЕТАПИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Вирішення проблеми поводження з побутовими відходами передбачає розроблення та впровадження програмних заходів, які повинні забезпечити концентрацію фінансових ресурсів держави, області, району, громади та суб'єктів господарювання, а також спонукати до збільшення інвестицій у цю сферу.

Необхідно створити сприятливі умови виробникам, споживачам та інвесторам для стимулювання їх ефективної участі у вирішенні поставленої проблеми, підготувати нормативно-правову та технологічну базу. Основою заходів мають стати аналітично-оціночні роботи, що визначають місцеві пріоритети, дослідження кон'юнктури ринку щодо сировини та потреб у продукції, яка може бути виготовлена з відходів.

Враховуючи еколого-економічну ефективність утилізації відходів, обмеженість фінансово-економічних можливостей місцевих бюджетів та суб'єктів господарювання, визначені у додатку до цієї Програми заходи передбачається здійснити в один етап 2021-2025 роки:

- впровадження нормативно-правової бази у сфері поводження з побутовими відходами;
- забезпечення проведення моніторингу збирання та розміщення побутових відходів;
- оновлення (заміна та ремонт) сміттєзбиральних контейнерів та належне облаштування контейнерних майданчиків;
- запровадження контейнерного збору відходів;
- обстеження та розроблення заходів щодо модернізації діючих сміттєзвалищ побутових відходів;
- ліквідація існуючих несанкціонованих сміттєзвалищ та недопущення виникнення нових;
- стовідсоткове охоплення послугами зі збору та вивезення відходів населення, установ, організацій, підприємств;
- проведення рекламно-інформаційних та освітньо-виховних заходів у сфері поводження з побутовими відходами;
- поповнення парків прибиральних та сміттєвिवізних машин;
- забезпечення сприятливих умов для залучення інвестицій з метою переоснащення системи санітарного очищення населених пунктів;
- впровадження системи роздільного збирання складових побутових відходів в населених пунктах громади;
- розроблення інвестиційних проєктів у поводженні з побутовими відходами;
- розповсюдження найбільш ефективних проєктів щодо роздільного збирання складових побутових відходів, перероблення побутових відходів, модернізації сміттєзвалищ із захоронення побутових відходів;
- налагодження системи сортування та збуту вторинної сировини;
- створення мережі приймальних пунктів вторинної сировини;
- поступове запровадження роздільного збору відходів по населених пунктах;
- створення потужностей з утилізації складових побутових відходів;
- реконструкція (модернізація) існуючих перспективних сміттєзвалищ з дотриманням сучасних вимог щодо охорони довкілля;
- досягнення повсякденного санітарного очищення населених пунктів;
- забезпечення перетворення сфери поводження з побутовими відходами на самоокупну та рентабельну підгалузь комунального господарства.

РОЗДІЛ VI. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Виконання Програми дасть змогу:

- зменшити шкідливий вплив побутових відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини;
- створити умови для очищення населених пунктів від забруднення побутовими відходами;
- зменшити обсяги захоронення побутових відходів;
- забезпечити виготовлення додаткової товарної продукції за рахунок використання ресурсоцінних компонентів побутових відходів;
- упровадити нові технології у сфері поводження з побутовими відходами; створити нові робочі місця у сфері поводження з побутовими відходами;
- поліпшити якість обслуговування населених пунктів у сфері поводження з побутовими відходами;
- перетворити сферу поводження з побутовими відходами на самоокупну та рентабельну галузь комунального господарства.

РОЗДІЛ VII. ФІНАНСУВАННЯ ПРОГРАМИ

Орієнтовні обсяги фінансування заходів Програми додаються. Щорічно обсяги коштів, необхідних для виконання заходів Програми, підлягають уточненню.

Фінансування заходів, передбачених Програмою, здійснюватиметься за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, коштів спеціальних фондів, а також грантів, кредитів міжнародних організацій, банків, благодійних внесків, іноземних інвестицій та коштів фізичних і юридичних осіб, які працюють у сфері поводження з побутовими відходами, кредитів вітчизняних комерційних банків, власних коштів підприємств та за рахунок інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством.

Контроль за використанням бюджетних коштів, спрямованих на забезпечення виконання Програми, здійснюється у порядку, встановленому законодавством.

РОЗДІЛ VIII. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ ПРОГРАМИ

Загальну організацію та забезпечення виконання Програми здійснює виконавчий комітет міської ради.

Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради

Олександр ВАСИЛЬЄВ

Орієнтовні обсяги фінансування програми

(тис.грн.)

№ пп	Зміст заходу	Всього	2021– 2025 роки
1	Реконструкція, рекультивація полігонів твердих побутових відходів (упорядкування діючого сміттєзвалища з облаштуванням під'їзних шляхів, обвалування, водопостачання, освітлення, створення санітарно-захисних зон з висадженням природних зелених насаджень, штучних огорож)	Місцевий бюджет, кошти підприємств, інші джерела	20000,0
2	Поповнення рухомого складу сміттєвоз них машин	Місцевий бюджет, кошти підприємств, інші джерела	10000,0
3	Поповнення контейнерного парку з урахуванням роздільного збору твердих побутових відходів.	Місцевий бюджет, кошти підприємств, інші джерела	3100,0
4	Облаштування контейнерних майданчиків	Місцевий бюджет, кошти підприємств, інші джерела	11000,0
5	Створення приймальних пунктів вторинної сировини	Місцевий бюджет, кошти підприємств, інші джерела	150,0
6	Розробка екологічної документації на діючі сміттєзвалища	Місцевий бюджет, кошти підприємств, інші джерела	1000,0
7	Ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ	Місцевий бюджет, кошти підприємств, інші джерела	2000,0
8	Паспортизації місць видалення твердих побутових відходів зі складанням санітарно-технічних паспортів та оцінки впливу на навколишнє природне середовище.	Місцевий бюджет, кошти підприємств, інші джерела	240,0
9	Розробка схеми санітарної очистки по кожному населеному пункту ОТГ з урахуванням сучасних тенденцій поводження з побутовими відходами	Місцевий бюджет, кошти підприємств, інші джерела	450,0
	Всього		47940,0

Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради

Олександр ВАСИЛЬЄВ

Заходи щодо реалізації міської Програми

№ п/п	Найменування заходу	Термін виконання (роки)	Відповідальні виконавці	Джерела фінансування
1	2	3	4	5
1	Затвердити Правила благоустрою, санітарного утримання територій, забезпечення чистоти і порядку в кожному населеному пункті.	2021 рік	виконавчий комітет міської ради	Не потребує.
2	Оновити розпорядчі документи щодо закріплення за підприємствами, установами, організаціями, закладами освіти прилеглої території та територій загального користування.	2022 рік	виконавчий комітет міської ради	Не потребує.
3	Досягти стовідсоткового укладання договорів на вивіз твердих побутових відходів усіма категоріями їх утворювачів в м.Баштанка та населених пунктах громади.	2025 рік	КП «Добробут»	Не потребує
4	Продовжити практику проведення щотижневих "чистих четвергів" з метою підтримання належного санітарного стану у населених пунктах області.	Постійно	виконавчий комітет міської ради	Не потребує
5	Затвердити норми накопичення твердих побутових відходів в житловій забудові, на підприємствах невиробничої сфери та затвердити власні середньорічні норми для кожного населеного пункту на підставі наказу Мінбуду України від 10 січня 2006 року № 7.	2023 рік	виконавчий комітет міської ради	Не потребує
6	Забезпечити проведення паспортизації місць видалення твердих побутових відходів на підставі наказу Мінбуду України від 10 січня 2006 року № 3 зі складанням санітарно-технічних паспортів та оцінки впливу на навколишнє природне середовище.	2021-2025 роки	виконавчий комітет міської ради	Місцевий бюджет
7	На підставі наказу Мінбуду України від 10 січня 2006 року № 6 розробити та затвердити схеми санітарної очистки по кожному населеному пункту ОТГ з урахуванням сучасних тенденцій поводження з побутовими відходами	2025 рік	виконавчий комітет міської ради	Місцевий бюджет

8	Привести тарифи на послуги з вивезення побутових відходів до рівня фактичної собівартості.	постійно	виконавчий комітет міської ради	Не потребує.
9	Організувати постійне проведення рейдів-перевірок санітарного стану населених пунктів із залученням представників екологічної служби та громадських інспекторів.	Постійно	виконавчий комітет міської ради КО «Правопорядок»	Не потребує.
10	Виявляти та ліквідувати несанкціоновані та стихійні сміттєзвалища.	Постійно	виконавчий комітет міської ради КО «Правопорядок», КП «Добробут»	Місцевий бюджет
11	Брати участь населених пунктів області у Всеукраїнському конкурсі "Населений пункт найкращого благоустрою і підтримки громадського порядку".	Щорічно.	виконавчий комітет міської ради	Місцевий бюджет
12	Проведення робіт щодо упорядкування діючого сміттєзвалища з облаштуванням під'їзних шляхів, обвалування, водопостачання, освітлення, створення санітарно-захисних зон з висадженням природних зелених насаджень, штучних огорож.	постійно	виконавчий комітет міської ради	Місцевий бюджет, власні кошти спеціалізованих підприємств.
13	Організувати та здійснити поетапний перехід від існуючої системи збирання ТВП до роздільної системи.	2021-2025 роки	виконавчий комітет міської ради КП «Добробут»	Не потребує
14	Створення приймальних пунктів вторинної сировини.	2021-2025 роки	виконавчий комітет міської ради	Місцевий бюджет, власні кошти спеціалізованих підприємств.
15	Облаштування контейнерних майданчиків, поповнення контейнерного парку з урахуванням роздільного збору ТПВ, поповнення рухомого складу сміттєвозних машин.	2021-2025 роки	виконавчий комітет міської ради КП «Добробут»	Місцевий бюджет, власні кошти спеціалізованих підприємств.

Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради

Олександр ВАСИЛЬЄВ